

บทความวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเอง ในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

Development of an Instructional Model to Enhance Self-Discipline in Teaching Profession for Pre-Service Teachers.

ศิริกาญจน์ บวรวิศยศ¹

จิตรา ดุษฎีเมธา²

อัจฉรา วัฒนานรงค์³

วิญญู อยู่นิล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู 2) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู และ 3) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 30 คนได้จากการสุ่มอย่างง่าย ดำเนินการลักษณะการวิจัยและพัฒนา โดยศึกษาคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ได้แก่ ความเป็นผู้มีความรับผิดชอบและความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 4 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การจุดประกาย ขยายความคิด 2) การฝึกปฏิบัติ 3) การนำเสนอ และ 4) การสะท้อนวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนพบว่า วินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง

1 นิสิตหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: sirikarn_b21@hotmail.com

2 อาจารย์ ดร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: jitradr@gmail.com

3 รองศาสตราจารย์ ดร. E-mail: arhara.wh@gmail.com

4 อาจารย์ ดร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E-mail: wai959@gmail.com

สูงขึ้นตามลำดับและมีคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ; วินัยในตนเอง; วินัยในตนเองในวิชาชีพครู

Abstract

The purposes of this research were 1) to study self-discipline characteristics in teaching profession for pre-service teachers, 2) to develop an instructional model to enhance self-discipline in the teaching profession for pre-service teachers. And 3) to study the effectiveness of the develop instructional model to enhance self-discipline in teaching profession for pre-service teachers. The sample, selected by simple random sampling, consisted of 30 pre-service teachers from the Faculty of Education, Chiang Mai University.

The research and development methodology was used to investigate self-discipline characteristics in teaching profession for pre-service teachers, the develop an instructional model and evaluate the effectiveness of the develop an instructional model was used by employing the one group pretest-posttest time series design. The research finding were as follows: The self-discipline characteristics in teaching profession for pre-service teachers included being a responsible individual and being honest. The develop an instructional model consisted of 4 steps; 1) spark and expansion of the idea , 2) practice,3) presentation, and 4) reflection of self-discipline in teaching profession for pre-service teachers. The finding of the effectiveness of the instructional model to enhance self-discipline in teaching profession for pre-service teacher at 4 times repeated measurement had an upward trend. The mean score for self-discipline in teaching profession for pre-service teacher had significant differences with statistical ($p < .05$).

Keywords: instructional development, self-discipline, self-discipline in teaching profession

บทนำ

วินัย (Discipline) เป็นพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขที่คนในสังคมยึดถือปฏิบัติตามกฎหมาย กฏเกณฑ์และแบบแผนที่สังคมกำหนดขึ้น วินัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) วินัยภายนอกหรือ

วินัยทางสังคม (External authority discipline) เป็นวินัยที่บัญญัติขึ้นเพื่อบังคับให้คนในสังคมปฏิบัติ ตาม ต้องได้รับการดูแลควบคุมอยู่เสมอ และ 2) วินัยแห่งตนหรือวินัยในตนเอง (Self-discipline) เป็นพฤติกรรมที่ไม่ต้องถูกควบคุมหรือบังคับจากภายนอก แต่เป็นการรู้จักควบคุมตนเองให้มีความ

ประพจน์เป็นไปตามที่มุ่งหวังโดยไม่ขัดต่อระเบียบสังคม ข้อตกลงหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่วางไว้ (ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ, 2539, น.9) วินัยทั้ง 2 ประเภทนี้จะเกี่ยวพันกัน เพราะวินัยภายนอกเป็นกรอบแนวทางเพื่อใช้ควบคุมการประพฤติปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนวินัยในตนเองเป็นการควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามวินัยภายนอก (บุญชม ศรีสะอาด, 2555, น. 3)

วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพที่สังคมไทยยกย่องให้ครูเป็นบุคคลที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชนและสังคม แต่ครูกลับมีปัญหาด้านวินัยในวิชาชีพเห็นได้จากข่าวที่เกิดขึ้นในเชิงลบกับวิชาชีพครูอย่างมากมาย เช่น การทำร้ายร่างกายนักเรียน การทำอนาจารนักเรียน การฉ้อโกงในทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นต้น สอดคล้องกับผลการพิจารณาการทำผิดวินัยทางจรรยาบรรณวิชาชีพครูของคุรุสภาพบว่า ครูประพจน์ผิดจรรยาบรรณวิชาชีพครู เรื่อง ทำร้ายร่างกายนักเรียน ครูชายทำอนาจารนักเรียนหญิง ทุจริตในปฏิบัติหน้าที่ด้านการเงิน ปัญหาชู้สาว เสพและค้ายาเสพติด ทุจริตต่อหน้าที่ ฉ้อโกงทรัพย์สินของผู้อื่น (ไพฑูริย์สินลาร์ตัน, 2558, ออนไลน์) แสดงให้เห็นว่าครูไม่ได้ให้ความสำคัญต่อความมีวินัยในตนเอง ในการกำกับควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อกำหนดทางจรรยาบรรณวิชาชีพครูทั้งที่มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ได้กำหนดคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครูไว้อย่างชัดเจน ถึงแม้ว่าจะมีครูที่กระทำผิดเพียงร้อยละ 1 ก็ถือเป็นผลกระทบต่อการประพฤติปฏิบัติของครูและความน่าเชื่อถือหรือความศรัทธาในครู (สำนักงานเลขาธิการสภาการ

ศึกษา, 2556, น. 28) หากครูผู้สอนยังปล่อยตัวปล่อยใจ ไม่กำกับ ควบคุมตนให้ประพฤติปฏิบัติ ตามมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) นอกจากจะทำให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและความเสื่อมเสียต่อวิชาชีพครูแล้ว ผลกระทบที่ตามมาคือ การไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกาย วาจาและใจ เมื่อครูไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน ย่อมส่งผลกระทบต่อการอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะพึงประสงค์ เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดความสับสนระหว่างคำสอนกับพฤติกรรมของครู จนนำไปสู่การขาดความเคารพนับถือในตัวครู ไม่เชื่อฟังสิ่งที่ครูอบรมสั่งสอน (Hardin, 2004, p. 40) ส่งผลให้เกิดปัญหาทางวินัยของผู้เรียนตามมา เช่น ปัญหาการหนีเรียน ไม่ตั้งใจเรียน การแต่งกายไม่สุภาพ การแสดงท่าทีที่ไม่เหมาะสม ก้าวร้าว การใช้คำพูดที่รุนแรง ตลอดจนปัญหาทางเพศ เป็นต้น จะเห็นว่าครูผู้สอนเป็นผู้มีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพราะนอกจากการสอนในเนื้อหาวิชาแล้ว ครูผู้สอนยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ดังคำกล่าวของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ที่ว่า “อยากรู้ว่าตัวครูเป็นฉันใด จงดูได้จากลูกศิษย์ที่สอนมา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 7)

การสร้างครูที่เป็นแบบอย่างที่ดี ต้องเริ่มต้นที่กระบวนการต้นน้ำ คือ สถาบันผลิตครูต้องทำหน้าที่หล่อหลอมความเป็นครูมืออาชีพไม่มุ่งเน้นการให้ความรู้ทางวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องเน้นการสอนคุณลักษณะหรือจรรยาบรรณวิชาชีพครูตลอดหลักสูตร สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีทัศนคติต่อครูรุ่นใหม่ว่าไม่ค่อย

ให้ความสนใจและอบรมเรื่องระเบียบวินัยเหมือนครูรุ่นเก่า จึงอยากให้กระบวนการผลิตครูให้ความสำคัญต่อเรื่องวินัย ฝึกบุคลิกภาพที่เหมาะสม การแต่งกาย การวางตัว คุณลักษณะและมีจิตวิญญาณความเป็นครู (วินัย กานต์ รุจิภักดี และเอมมา อาสนจินดา, 2559, น.114) สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่เลี้ยงในสถานศึกษาที่ต้องการนักศึกษาครูที่มีคุณลักษณะเป็นไปตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู คือ มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ของครูเรื่องการเรียนการสอน ยังต้องมีวินัย มีความรับผิดชอบ สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน (นิธิตา อติภัทรนันท์, และคณะ, 2557: น.60) แต่ในขณะที่เดียวกันผลการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาครูพบว่า นักศึกษาครูบางส่วนไม่ต้องการความเคร่งครัดต่อระเบียบวินัย ต้องการความเป็นอิสระในการแต่งกาย ไม่เห็นความจำเป็นต่อการใส่ชุดนักศึกษา (กรองกาญจน์ อรุณรัตน์, และคณะ, 2557, น.106) สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรวุฒน์ วีรังกร (2554, น.8) พบว่า ประเด็นวิกฤติทางด้าน การพัฒนานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่พบว่า ประเด็นวิกฤติส่วนใหญ่เป็นเรื่องของวินัยนักศึกษา ประกอบด้วยแนวโน้มการแต่งกายไม่เสริมบุคลิกภาพ การพนัน และการซิมซัปดาห์ที่ไม่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันที่ดี หากสถาบันผลิตครู เพิกเฉยหรือให้ความสำคัญต่อการบ่มเพาะคุณลักษณะความเป็นครูแก่นักศึกษาครูน้อย ย่อมเกิดปัญหาการผิดวินัยในวิชาชีพครูตามมา

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูและนักศึกษาครูดังกล่าวข้างต้น ไม่ได้เป็นสภาพปัญหาที่ถูกละเอียด เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มีมาตรการแก้ปัญหาและส่งเสริมพัฒนาด้านวินัย โดย

การสร้างความเข้าใจในการประพฤติ ปฏิบัติตน การจัดทำโปสเตอร์รณรงค์เพื่อให้นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบ ข้อบังคับ การให้รุ่นพี่ให้ความรู้ผ่านกิจกรรมประชุมเชียร์และรับน้องใหม่ การเชิญวิทยากรหรือนิมนต์พระมาให้ความรู้แก่นักศึกษา ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้อาจจะไม่เพียงพอต่อการพัฒนาวินัย เนื่องจากการพัฒนาวินัยต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กระตุ้นเห็นถึงความสำคัญของวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ (จิรวุฒน์ วีรังกร, 2554, น. 43-44) การเป็นครูที่ดี ครูพึงประสงค์รวมทั้งครูมืออาชีพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่กระบวนการผลิตครูต้องมีการสอดแทรกหรือบูรณาการเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพในทุกรายวิชา และต้องมีการกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีวินัยในตนเองในการกำกับควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญต่อจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีวินัยในตนเองในการกำกับ ควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของแครทโวล บลูมและมาเซีย (Affective domain of Krathwohl Bloom and Masia) มาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม ความรู้สึก จิตใจ อารมณ์ เจตคติและค่านิยม อัน

นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามต้องการและแนวทางการเรียนเชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนกระทำด้วยตนเอง พัฒนาตนเองผ่านทางการจัดการตนเองให้เรียนรู้ วางแผน และรับผิดชอบตนเอง สร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง เพื่อให้ประสบความสำเร็จ (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2556, น. 81) นอกจากนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยในตนเองเพื่อนำมาสังเคราะห์หาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต (Future orientation) การควบคุมตนเอง (Self-control) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement motivation) และ 2) ปัจจัยภายนอกบุคคล ได้แก่ อิทธิพลตัวแบบ (Modeling) บรรยากาศในชั้นเรียน (Classroom atmosphere) ดังนั้นเพื่อให้รูปแบบการเรียนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุมีประสิทธิผลสามารถเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุผู้วิจัยจะนำแนวทางการพัฒนาด้านจิตพิสัยของ แครทวอล บลูมและมาเซีย (Affective domain of Krathwohl Bloom and Masia) แนวคิดการเรียนเชิงรุก (Active Learning) และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง มาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุ อันเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นครุมืออาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

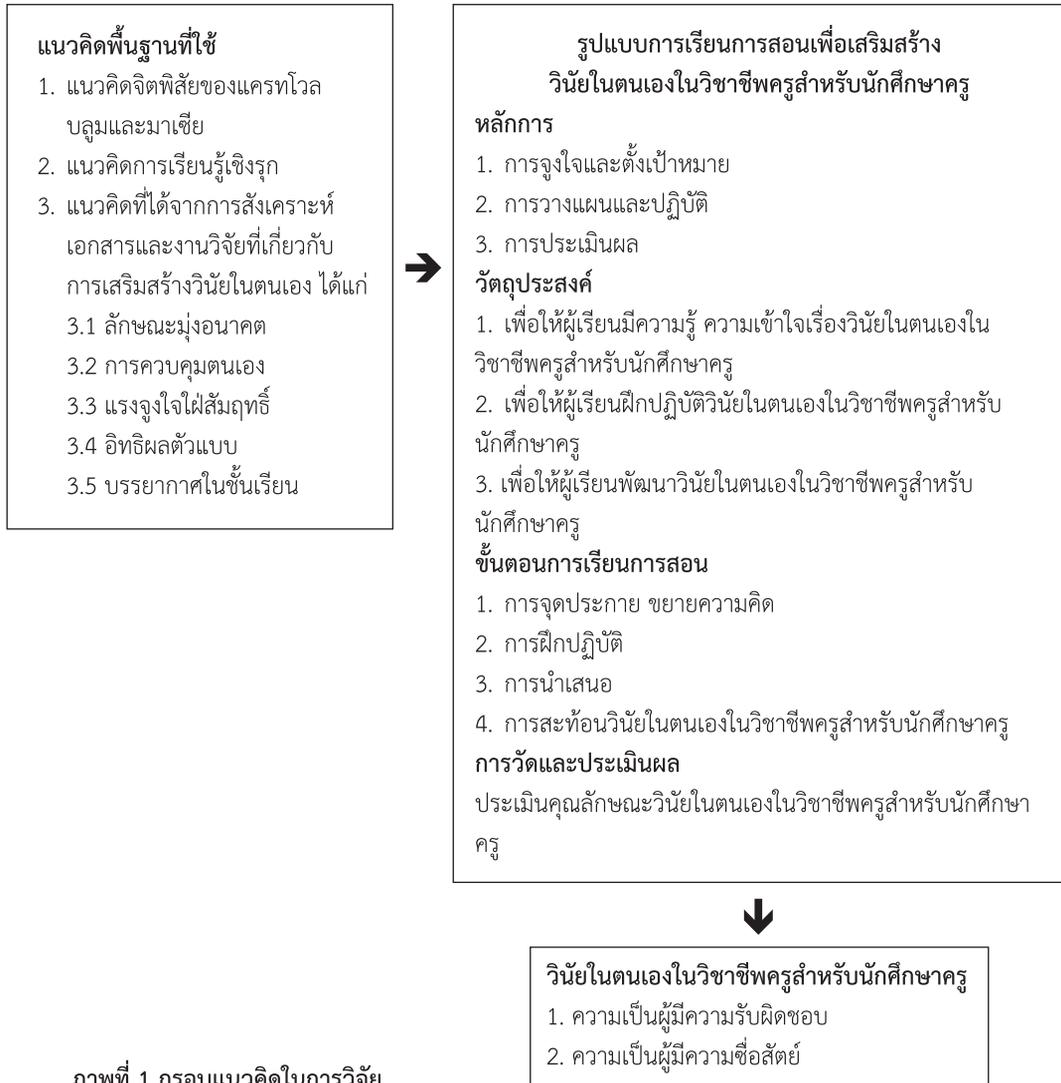
1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุ
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุ
3. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะช่วยให้นักศึกษาครุมีคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครู สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและผู้อื่น นอกจากนี้สถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ หรือหน่วยงานอื่นสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครู

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จากการศึกษาแนวคิดพื้นฐานเพื่อใช้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครุ ประกอบด้วย 1) แนวคิดจิตพิสัยของแครทวอล บลูมและมาเซีย 2) แนวคิดการเรียนรูเชิงรุก และ 3) แนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อิทธิพลตัวแบบและบรรยากาศในชั้นเรียน ดังแสดงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม 1 (Learning through activities 1) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 แบ่งเป็น 3 ตอน (section) ซึ่งแต่ละตอน (section) จะกำหนดนักศึกษาลง

ทะเบียนจำนวน 30 คน รวมนักศึกษาทั้งสิ้น 90 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Learning through activities 1) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับฉลากเลือกกลุ่มผู้เรียน 1 กลุ่มได้กลุ่มผู้เรียนตอน 2 (section 2) มีจำนวน 30 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เป็นช่วงเวลาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างเดือนสิงหาคม-เดือนธันวาคม 2560 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 16 สัปดาห์ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 2 ระยะ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมของนักศึกษาและเก็บข้อมูลพื้นฐาน จำนวน 1 สัปดาห์ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง และ 2) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู จำนวน 15 สัปดาห์ ใช้เวลา 15 ชั่วโมง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาคูณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ 5 คนตามแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Inductive) จากนั้นนำข้อสรุปที่ได้มาสรุปพร้อมกับข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพครู) เพื่อสรุปคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คนตรวจสอบยืนยันความถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความสอดคล้องของข้อความพฤติกรรมวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานและค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ความเหมาะสมของนิยามวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูและ

นิยามองค์ประกอบวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู อยู่ในระดับมากที่สุด(=4.83, SD =0.38) และค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความพฤติกรรมมีความสอดคล้องกับนิยามองค์ประกอบของวินัยในตนเองในวิชาชีพครูมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

การดำเนินการระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ศึกษาแนวคิดพื้นฐานที่ใช้เสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู วิเคราะห์แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดต่างๆ ที่ใช้ในการเสริมสร้างวินัยในตนเอง สังเคราะห์หลักการของแนวคิดพื้นฐานและนำมาสร้างภายใต้องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละองค์ประกอบ สร้างคู่มือประกอบรูปแบบการเรียนการสอน และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการเรียนการสอน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนการสอน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และนำแบบประเมินวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน มาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α)

- Coefficient) จากนั้นนำรูปแบบการเรียนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองเพื่อศึกษานำร่อง พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($=4.36$, $SD = 0.48$) ค่าดัชนีความสอดคล้องขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ($=4.33$ $SD = 0.48$) ความเหมาะสมของควมมีวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูอยู่ในระดับมาก ($=4.30$, $SD = 0.68$) และผลการประเมินความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.91 อยู่ในระดับดีมาก

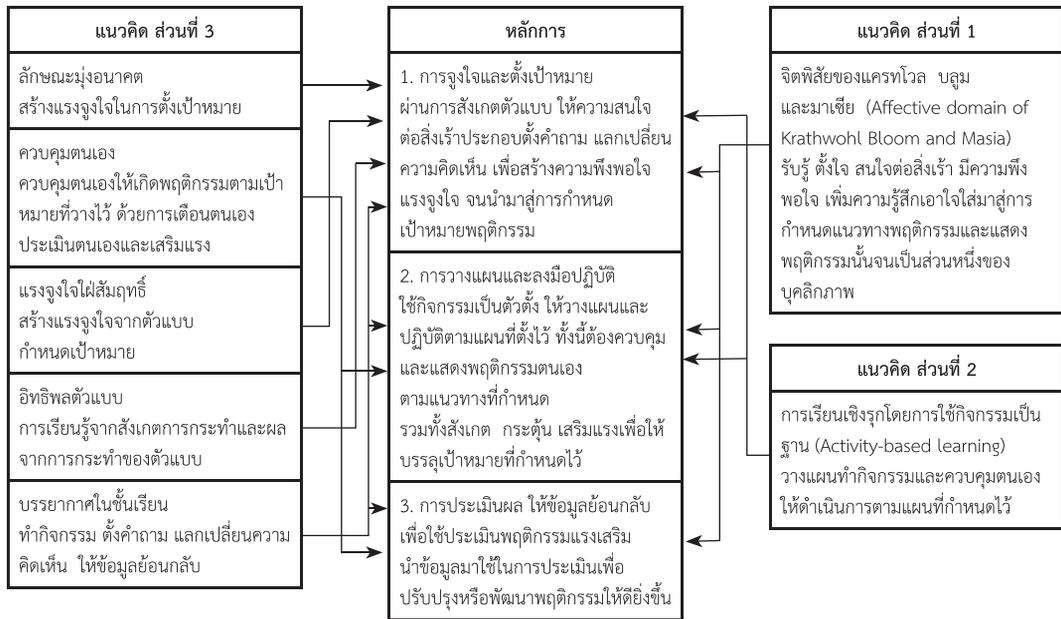
การดำเนินการระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูเป็นการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา (One group pretest-posttest time series design) กับกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวัดซ้ำจำนวน 4 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบประเมินวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดซ้ำ 4 ครั้งด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (One-way repeated measure ANOVA)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูมี 2 ประการ คือ 1) ความเป็นผู้มีความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงความตรงต่อเวลา มีการวางแผน ความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพยายาม อดทน แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ปรับปรุง พัฒนางาน ตลอดจนการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มในการเคารพต่อระเบียบข้อตกลงต่างๆ รับฟังความคิดเห็นและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความตรงต่อเวลา การวางแผน ความตั้งใจและการเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม และ 2) ความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ การแสดงออกถึงการปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมาทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

2. ผลการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูที่ได้พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

2.1 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ได้มาจากการสังเคราะห์หลักการของแนวคิดพื้นฐานประกอบด้วย 1) แนวคิดจิตพิสัยของแคทโทล บลูมและมาเซีย 2) แนวคิดการเรียนเชิงรุก และ 3) แนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อิทธิผลตัวแบบ และบรรยากาศในชั้นเรียน โดยพิจารณาส่วนที่มีความสอดคล้องกันอยู่ในประเด็นเดียวกันนำมารวมเป็นกลุ่มเดียวกัน ส่วนสาระที่แตกต่างกันจะตั้งประเด็นแยก ได้หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน

หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน มีรายละเอียดดังนี้

1. การจูงใจและตั้งเป้าหมาย โดยผู้เรียนให้ความสนใจ ตั้งใจสังเกต ตัวแบบที่มาจากสื่อต่างๆ หรือสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งผู้สอนสร้างแรงจูงใจ บรรยายภาคในชั้นเรียนด้วยการตั้งคำถาม ให้อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของพฤติกรรมวินัยในตนเองในวิชาชีพครู จนนำมาสู่ความพึงพอใจที่จะกำหนดเป้าหมายพฤติกรรมวินัยในตนเองในวิชาชีพครู

2. การวางแผนและลงมือปฏิบัติ โดยผู้สอนให้นักศึกษาได้วางแผนทำกิจกรรม และลงมือปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างการทำกิจกรรม ผู้เรียนจะมีการควบคุมวินัยในตนเองในวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาครูของตนเอง ทั้งนี้ผู้สอนและผู้

เรียนร่วมกันสังเกตวินัยในตนเองในวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาครู เตือนและกระตุ้น พร้อมให้การเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองในวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาครูตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

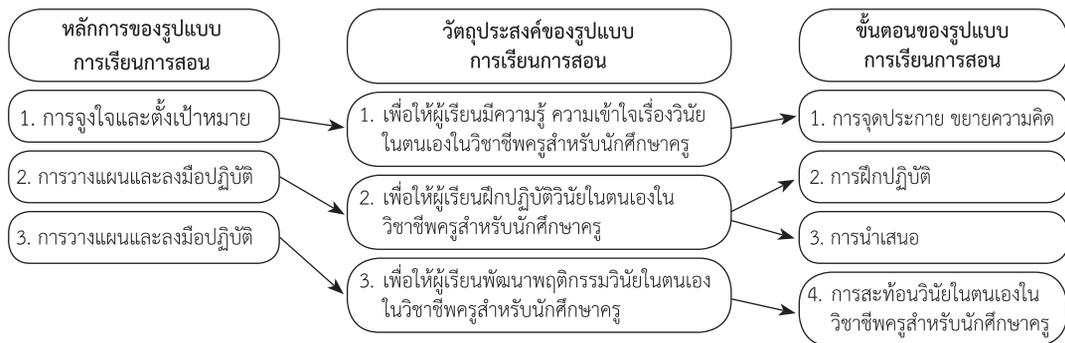
3. การประเมินผล โดยผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันให้ข้อมูลย้อนกลับถึงวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อนำข้อมูลมาสู่การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูให้ดียิ่งขึ้น

2.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

2. เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติวินัย
ในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู
3. เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาวินัยใน
ตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

- 2.3 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียน
การสอน
- ขั้นตอนของรูปแบบการเรียน
การสอนสร้างจากหลักการและวัตถุประสงค์ของรูป
แบบการเรียนการสอน

ภาพประกอบ 3 หลักการ วัตถุประสงค์และขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน

ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน
แต่ละขั้น มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การจุดประกาย ขยายความคิด
เป็นการสร้างแรงจูงใจและให้ผู้เรียนได้ตั้งเป้าหมาย
โดยการกระตุ้น ยั่วยุผู้เรียนให้ผู้เรียนรับรู้ เห็นความ
สำคัญของเนื้อหาวิชาที่เรียนและวินัยในตนเองใน
วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูด้วยการสังเกตผ่าน
ตัวแบบจากสื่อการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ เช่น
คลิป วีดิทัศน์ สถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น การใช้
คำถามหรือเทคนิควิธีการที่หลากหลายที่เหมาะสมกับ
ผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การฝึกปฏิบัติ อาศัยการสร้างแรง
จูงใจและการตั้งเป้าหมายในขั้นที่ 1 มาสู่การ
วางแผนและลงมือปฏิบัติ ด้วยการควบคุมตนเองให้
ปฏิบัติตามตามแผนที่วางไว้ รวมถึงวินัยในตนเองใน
วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูให้เป็นไปตามเป้า
หมาย ในขั้นนี้จะเน้นให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับ

เพื่อนผ่านการทำงานหรือกิจกรรมต่างๆ ระหว่าง
การทำงานผู้สอนและผู้เรียนจะคอยสังเกต กระตุ้น
และเสริมแรงวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับ
นักศึกษาครูของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม

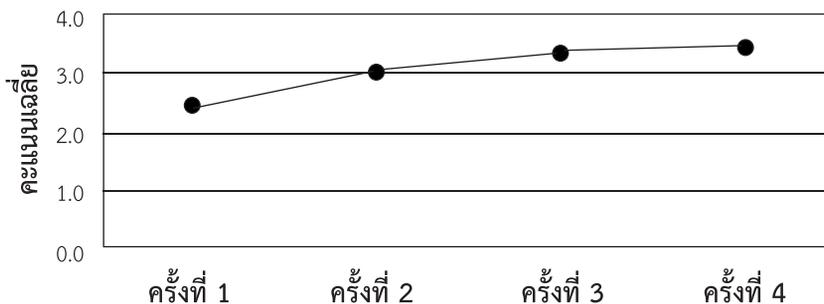
ขั้นที่ 3 การนำเสนอ เป็นการนำเสนอผล
งานที่ได้ร่วมกันทำขั้นที่ 2 ทั้งภายในห้องเรียนและ
นอกห้องเรียน ผู้เรียนและผู้สอนให้การเสริมแรง ช้อ
เสนอแนะงานและวินัยในตนเองในวิชาชีพครู
สำหรับนักศึกษาครูแก่สมาชิกในกลุ่มอื่น

ขั้นที่ 4 การสะท้อนวินัยในตนเองใน
วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู เป็นการให้ผู้เรียน
และผู้สอนร่วมกันสะท้อนวินัยในตนเองในวิชาชีพ
ครู และผู้เรียนจะนำข้อมูลที่ได้รับกลับไปวิเคราะห์
และบันทึกวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับ
นักศึกษาครู เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงหรือพัฒนา
วินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูให้ดี
ยิ่งขึ้น

2.4 การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้แบบแผนการทดลอง แบบศึกษากลุ่มเดียววัดหลายครั้งแบบอนุกรมเวลา (One-group time series design) โดยการประเมินวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครูก่อนการใช้รูปแบบการเรียนการสอน และระหว่างการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ด้วยแบบประเมินวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครู

ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอน พบว่า คะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง มีดังนี้ ครั้งที่ 1 ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$ $SD = 0.66$) ครั้งที่ 2 ระดับมาก ($\bar{X} = 3.03$ $SD = 0.68$) ครั้งที่ 3 และ 4 ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.36$ $SD = 0.60$, $\bar{X} = 3.46$ $SD = 0.56$ ตามลำดับ) ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน พบว่า การประเมินวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครูแสดงให้เห็นว่าวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้งมีแนวโน้มสูงขึ้น ดังภาพประกอบ 4

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครู

ภาพประกอบ 4 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพรูฯ จากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับเมทริกซ์สมมาตร (Compound symmetry) โดยใช้การทดสอบ Mauchly พบว่า มีค่าสถิติ Mauchly's W เท่ากับ

0.617 และค่า p เท่ากับ 0.020 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า เมทริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมไม่เป็นสมมาตร ดังนั้นในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพรูสำหรับนักศึกษาครูจะใช้การประมาณค่าแบบ Green house-Geisser ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นทรงกลม (Sphericity) ของคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง

Within Subjects	Mauchly's W	Approx. Chi-Square	df	Sig.	Epsilonb		
					Greenhouse-	Huynh-Feldt	Lower-
Effect					Gessier		bound
SelfD	0.617	13.368	5	.020	0.784	0.858	0.333

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง โดยใช้การประมาณค่าแบบ Green house-Geisser พบว่า มีค่า F เท่ากับ

654.302 ค่า p เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง มีอย่างน้อย 2 คู่ที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูจากการวัดซ้ำ 4 ครั้ง

	Source	Type III Sum Of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
SelfD	Greenhouse- Gessier	19.198	2.353	8.160	654.302	0.000
	Huynh-Feldt	19.198	2.547	7.459	654.302	0.000
	Lower-bound	19.198	1.000	19.198	654.302	0.000
Error (SelfD)	Greenhouse- Gessier	0.851	68.230	0.12		0.000
	Huynh-Feldt	0.851	74.638	0.11		0.000
	Lower-bound	0.851	29.000	0.29		0.000

จากนั้นทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีการของ Bonferroni พบว่า คะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถ

สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูมีประสิทธิผล สามารถใช้เสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูได้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการทดสอบคะแนนวินัยในตนเองในวิชาชีพครูฯ โดยเปรียบเทียบรายคู่จากการวัด 4 ครั้งแบบ Bonferroni

ครั้งที่	1	2	3	4
1	0.000	-0.595* (24.40)	-0.927* (38.01)	-1.022* (41.97)
2		0.000	-0.332* (10.94)	-0.427* (14.12)
3			0.000	-0.096* (3.18)
4				0.000

* $p < 0.05$ และตัวเลขในวงเล็บ คือ คะแนนพัฒนาการที่วัดจากร้อยละของการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย อภิปรายผลตามลำดับวัตถุประสงค์การวิจัยซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ได้มาจากการดำเนินการศึกษาข้อมูลสองส่วนร่วมกันคือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษาและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้คุณลักษณะวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูไปในทิศทางเดียวกับข้อมูลจากที่ได้วิเคราะห์คุณลักษณะที่จำเป็นในวิชาชีพครูจากมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพครู) นั่นคือ ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ อาจเนื่องมาจากทุกวิชาชีพล้วนแต่มีการกำหนดข้อประพฤติปฏิบัติและข้อห้ามที่ไม่ให้บุคคลที่เป็นสมาชิกในวิชาชีพนั้นๆ ประพฤติเพื่อก่อให้เกิดความเสียหายแก่วิชาชีพ (อัญชลี จวงจันทร์, 2558, น. 8) ซึ่งผู้ที่ให้ข้อมูลอาจเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองในการยึดหลักประพฤติปฏิบัติตนตามประกาศพระราชบัญญัติครู

พุทธศักราช 2548 เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู กำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครู นอกจากนี้ ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ยังเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะวินัยในตนเอง ดังที่ไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์ (2531, น.117-118) กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบทำให้เป็นคนที่มีวินัยในตนเอง คือ การปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์และวิธีการที่ได้กำหนดไว้สำหรับภารกิจในบทบาทหน้าที่นั้นๆ และ อุดมพร อมรธรรม (2555, น.110-111) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่อยู่ในสังคมไม่ว่าจะประกอบสัมมาอาชีพใดก็ตาม หากบุคคลเหล่านั้นมีความซื่อสัตย์ ปัญหาหลายๆ อย่างอาจจะไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นไม่มาก

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาครู มาจากผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับวินัยในตนเองที่ศึกษากับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวินัยในตนเอง ยังไม่พบว่ามีผู้ได้นำผลการวิจัยที่ได้จากงาน

วิจัยเชิงสำรวจมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองให้กับนักเรียนระดับปริญญาตรีสอดคล้องกับผลการศึกษาของจิรวุฒน์ วิริงกร (2554, น. 83) ที่กล่าวไว้ว่า การดำเนินการปลูกฝังลักษณะนิสัยวินัยนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามุ่งใช้การจัดทำโปสเตอร์รณรงค์เพื่อให้นักศึกษาประพฤติ ปฏิบัติตนตามระเบียบ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาด้านวินัยนักศึกษาเป็นการจัดทำคู่มือทางด้านวินัยนักศึกษาและให้ความรู้ผ่านการปฐมนิเทศมากกว่าการสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านวินัยนักศึกษาแก่นักศึกษา จึงควรดำเนินการออกแบบระบบการเรียนการสอนเพื่อแสวงหารูปแบบการเรียนการสอนที่มีส่วนสนับสนุนการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูขึ้นโดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภายใต้กรอบขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน ตามแนวคิดของจอยซ์; และเวลล์ (Joyce; & Wiel, 2004, p.25) และทิตนา แชมมณี (2556, น. 4) ที่กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอน และ 4) การวัดและประเมินผล ซึ่งหลักการของรูปแบบการเรียนการสอนนำมาจากแนวคิดทฤษฎี 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แนวคิดจิตพิสัยของแครทโวล บลูมและมาเซีย ส่วนที่ 2 แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกและส่วนที่ 3 จากการสังเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างวินัยในตนเองจากนักการศึกษาและงานวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของจอยซ์; และเวลล์ (Joyce, & Wiel, 2004, p.25) ที่ได้กล่าวว่า รูป

แบบการเรียนการสอนไม่ควรยึดกับทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิดใดเพียงอย่างเดียว และสอดคล้องกับทิตนา แชมมณี (2556, น. 222) ที่กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนต้องเป็นรูปแบบที่ได้รับการจัดเป็นระบบสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ หรือแนวคิด กระบวนการสอนที่มีลักษณะเฉพาะที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนด นอกจากนี้การพัฒนาการเรียนการสอนมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นและมีการนำไปทดลองใช้ก่อนการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้จริง ตามที่จอยซ์; และเวลล์ (Joyce; & Wiel, 2004, p.25) กล่าวไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนามาก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในสถานการณ์จริงแล้วนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไข

3. ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู แสดงให้เห็นว่าวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูมีแนวโน้มสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สรุปได้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูมีประสิทธิผลสามารถช่วยเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูได้ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนที่อาศัยแนวคิดที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัยคือแนวคิดการพัฒนาจิตพิสัยของแครทโวล บลูมและมาเซีย ซึ่งขั้นตอนแรก คือ การรับรู้ เป็นขั้นที่นักศึกษาแสดงความสนใจเอาใจใส่ต่อสิ่งเร้า ขั้นที่

2 คือ การตอบสนอง เป็นขั้นที่นักศึกษาให้ความยินยอม ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่รู้สึกพอใจ ขั้นที่ 3 คือ การเห็นคุณค่า เป็นขั้นที่นักศึกษาเริ่มเห็นคุณค่าของสิ่งที่กระทำหรือตอบสนอง ขั้นที่ 4 คือ การจัดระบบ เป็นขั้นที่นักศึกษาเริ่มรวบรวมค่านิยมที่ยึดถือมาจัดหมวดหมู่และกำหนดเป็นแนวทางพฤติกรรมที่แสดงออก และขั้นสุดท้าย คือ การสร้างลักษณะนิสัย เป็นขั้นที่นักศึกษาแสดงพฤติกรรมนั้นในสถานการณ์ต่างๆ จนกลายเป็นนิสัย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน โดยเริ่มจากการสร้างแรงจูงใจและตั้งเป้าหมายอาศัยตัวแบบเพื่อใช้เป็นสิ่งเร้าในการให้นักศึกษารับรู้และตอบสนอง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครูจนเห็นคุณค่าและยอมรับยึดถือและนำมาสู่การแสดงออกถึงวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู ที่ผ่านมาข้อกำหนดเกี่ยวกับวินัยเป็นถ้อยคำหรือเอกสารอาจไม่ช่วยให้เข้าใจ แต่พฤติกรรมตัวอย่างจะให้ผลดีกว่าอย่างมากเพราะเป็นรูปธรรมจับต้องได้ ซึ่งการสังเกตตัวแบบทางพฤติกรรมมีส่วนสำคัญต่อการเสริมสร้างวินัยในตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555, น.254-257) สอดคล้องกับ แมคเคลแลนด์ (McClelland, 1997, p. 87 อ้างอิงใน วิวัน พาลี บัตร, 2558, น. 43) ที่กล่าวไว้ว่า มนุษย์ชอบการเลียนแบบ ดังนั้นถ้าผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างที่ดีสามารถยึดถือเป็นแบบอย่างจะสร้างกำลังใจในการเรียนและการทำงาน ปรับปรุงพฤติกรรมให้เป็นที่ต้องการของสังคมก็จะพัฒนาตนเองเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรชัย สนธิรัตน์ (2551: 96-97) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง

ของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัยในตนเองของนิสิตภาคสมทบและนิสิตภาคปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนยังเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เกิดปฏิสัมพันธ์ภายในห้องเรียนระหว่างนักศึกษากับนักศึกษา นักศึกษากับอาจารย์ โดยอาจารย์จะคอยให้คำปรึกษา กระตุ้นและเสริมแรงตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบด้วยตนเองผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ภายในห้องเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน และให้ผู้เรียนลงมือกระทำมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2556, น. 81) สอดคล้องกับแบร์และดูเก็ตต์ (Bear; & Duquette, 2008, p.10-12) ที่ว่าผู้สอนต้องแสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ ความเคารพซึ่งกันและกันเพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความ รู้สึกอบอุ่นปลอดภัย พร้อมทั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือหรือชี้แนะให้กับผู้เรียน เมื่อผู้เรียนกระทำผิดพลาดต้องให้โอกาสในการปรับปรุงแก้ไขและผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนรับรู้ ตระหนักถึงสัมพันธ์ภาพ และแสดงความเอาใจใส่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น ส่วนการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีต่อเพื่อน การร่วมกันทำงานให้ความช่วยเหลือ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองยังทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง รู้ขอบพร่องเพราะกลุ่มจะมีปฏิกริยาให้เห็นข้อเท็จจริงได้ (Hardin, 2004, p.162) จะมีการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง รวม

ถึงการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบการเสริมแรงทางบวก แก่นักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษาประเมินตนเองเกี่ยวกับการแสดงออกถึงพฤติกรรมวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู สอดคล้องกับ สุประวีณ์ ทัตภูธร (2548, น. 21) ที่ได้กล่าวว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับทำให้ทราบถึงการกระทำหรือความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องและเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของมาร์แชลล์ (Marshall, 2012, p.93) ที่ว่า การใช้คำถามเพื่อสะท้อนให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ถึงการกระทำของตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบและเป็นเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีวินัยที่ดีขึ้น การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวก่อให้เกิดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกทางจิตใจ เกิดความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ที่ดีภายในห้องเรียน ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นสนใจในสิ่งที่เรียนตลอดจนช่วยเสริมสร้างความเป็นระเบียบวินัยให้แก่ นักศึกษา (Good, 1993, p.106) สอดคล้องกับงานวิจัยของจันทิมา แสงเลิศอุทัย (2551, น.50) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยนครปฐม พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเอง มี 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

เอกสารอ้างอิง

- ไกรยุทธ ชีรตยา คีนันท์. (2531). **แนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยศึกษาและฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์; วราภรณ์ สิทธิวงศ์ และศักดา สวาทนะนันทน์. (2557). **รายงานการวิจัย เรื่อง การรับรู้สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และผลการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับนักศึกษา ร่วมกันเป็นตัวทำนวยความมีวินัยในตนเองได้ร้อยละ 39.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 ผู้บริหารควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครู โดยอาศัยผลการวิจัยครั้งนี้เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครู เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญและนำไปปรับใช้ในการเรียนในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

1.2 ผู้ที่จะนำไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจในรูปแบบการเรียนการสอนให้ชัดเจน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสัมพันธภาพที่ดีภายในห้องเรียน ให้ผู้เรียนไม่รู้สึกความกลัวต่อการอภิปราย แสดงความคิดเห็นต่างๆ ควรให้การเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาตัวแปรตามอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างวินัยในตนเองในวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาครู

- จิรวัดน์ วีรังกร. (2554). รายงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างวินัยนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขั้นพื้นฐาน
- จันทิมา แสงเลิศอุทัย. (2551, ตุลาคม-ธันวาคม). ปัจจัยที่มีผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 32(4): 47-52
- ฉัตรชัย สนธิรัตน์ . (2551). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตรธุรกิจบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ
- ฉันทนา ภาคบงกชและคณะ. (2539). การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิธิดา อติภักธนันท์; นันทิยา แสงสิน; และปทุมวดี ศิริสวัสดิ์. (2557). รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาปฏิบัติงานวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ทิศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2555, กรกฎาคม). วินัยในตนเองและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. *วารสารการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 17(1): 3-9.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2556). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2558). ครูสภา เผยข้อมูล “ครู” มีเรื่องร้องเรียนคดีชู้สาวมากที่สุด. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2558, สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php>
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสอภุชต์วงศ์
- วิวัน พาลีบุตร. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเพื่อสร้างคุณลักษณะด้านความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามหลักการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนดท์. ปริญญานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ
- วิวัฒน์กานต์ รุจิภักดิ์; และเอมมา อาสนจินดา. (2559). *จริยธรรมในวิชาชีพครู*. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุประวีณ์ ทัดภูธร. (2548). ผลของการใช้เทคนิคการสอนโดยการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมายรูปแบบแมงมุมควบคู่กับการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนออเจิน (อ่อน-เหม อนุสรณ์) เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร. *สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือเส้นทางครูมืออาชีพสำหรับครูผู้ช่วย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). **บทวิเคราะห์สถานการณ์พัฒนาครูทั้งระบบและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาครูเพื่อคุณภาพผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อุดมพร อมรธรรม. (2555). **ยอดคุณธรรมของขงจื้อ**. กรุงเทพฯ: แสงดาว
- อัญชลี จวงจันทร์. (2558, พฤษภาคม). จริยธรรมวิชาชีพครู. **เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา**. 14(153): 8-10
- Bear, George G. and Duquette, Jefferey F. (2008, October). **Fortering Self-discipline**. Principle Leadership. p.10-14
- Good, C.V. (1993). **Dictionary of education**. New York: McGraw Hill
- Hardin, J. Carlette. (2004). **Effective Classroom Management: Models and strategies for Today's Classroom**. Upper Saddle River, New Jersey Columbus, Ohio
- Joyce, Bruce; Wiel, Marsha; & Calhoun, Emily. (2004). **Models of Teaching**. 7th ed. Boston: Pearson/Alyn and Bacon
- Marshall, Marvin. (2005, September/October). **Discipline without Stress, Punishments, or Rewards**. The Clearing House. 79(1): 51-54